

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1924 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobils katt m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

I en den 21 mars 1924 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 206, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga nedan återgivna förslag till

1:o förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobils katt,

2:o förordning om särskild skatt å bensin.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobils katt.

Härigenom förordnas, att 3 §, 5—9 §§ samt 11, 13 och 15 §§ i förordningen den 2 juni 1922 om automobils katt skola hava följande ändrade lydelse:

3 §.

Skatteplikt för automobil inträder med det kalenderkvartal, under vilket automobilen första gången i automobilregister införes, samt upphör med utgången av det kalenderkvartal, under vilket automobilen ur automobilregister avförts utan att hava blivit i annat sådant register införd.

Inträffar i — — — registret intagen.

5 §.

Skatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

a) för motorecykel utan bivagn med tjugu kronor;

b) för motorecykel med bivagn med trettio kronor;

c) för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med dels en grundavgift av trettio två kronor, dels därutöver åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri; samt

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, med dels en grundavgift av trettio två kronor, dels därutöver femtio kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri.

Om frihet i vissa fall från grundavgift, som avses i c) och d), för automobiler, som tillhöra i det allmännas tjänst anställda personer och av dessa begagnas huvudsakligen i tjänsteärenden, förordnar Konungen.

6 §.

Inträder skatteplikt under löpande kalenderår, skall för det året skatten utgå med belopp, motsvarande vad av skatten för helt kalenderår belöper å det eller de kalenderkvartal, skatteplikten gäller.

Ändras automobils beskaffenhet under löpande kalenderår, skall därav föranledd höjning av skatten beräknas från och med det kalenderkvartal, under vilket ändringen skett. Av enahanda anledning föranledd sänkning av skatten beräknas från och med nästföljande kalenderkvartal.

7 §.

Anteckning om skattskyldighet för viss automobil skall genom tjänsteman hos vederbörande länsstyrelse, som av länsstyrelsen därtill förordnas, verkställas i det inom länet förda automobilregistret.

Uppstår fråga om frihet från skatt, skall länsstyrelsen meddela beslut i frågan. Förmenar någon, att genom anteckning i automobilregistret skatt blivit honom oriktigt påförd, äger han inom tid, som av Konungen bestämmes, påkalla beslut av länsstyrelsen angående skattskyldigheten.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av vad i denna paragraf stadgas, meddelas av Konungen.

8 §.

I fråga om inbetalning och indrivning av automobilskatt samt om ersättning för indrivning av dylik skatt meddelar Konungen erforderliga föreskrifter.

9 §.

Å inbetalt skattebelopp erhålles behörigt kvitto.

Det å skatt för viss automobil senast bekomna kvitto skall under färd medföras å automobilen för att på tillsägelse av polisman för denne uppvisas.

11 §.

Den, som — — — femhundra kronor.

Där någon, som eljest brukar skattepliktig automobil, ej på begäran av polisman företer kvitto, som enligt 9 § skall medföras å automobilen, straffes med böter från och med tio till och med femtio kronor.

Har förseelse — — — till ansvar.
Böter, som — — — tillfalla kronan.
Saknas tillgång — — — allmän strafflag.

13 §.

Där skatteplikt — — — skattefriheten inträtt.
Äger under — — — av skatten.

15 §.

Är någon missnöjd med länsstyrelses beslut, som avses i 7 § andra stycket, äger han hos kammarrätten anföra besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen före klockan tolv å trettionde dagen från den, då han erhållit del av beslutet; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till länsstyrelsen ingivits eller insänts till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären dit inkommit inom den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären av kammarrätten omedelbart överlämnas till vederbörande länsstyrelse.

Sedan vid inkomna besvär fogats utdrag av automobilregistret, i vad angår den automobil, som avses med beslutet, skall länsstyrelsen skyndsamt till kammarrätten insända handlingarna med de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1925.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å bensin.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För bensin, som till riket införes och för vilken icke enligt särskilda bestämmelser tullfrihet åtnjutes, skall i den ordning nedan stadgas erläggas särskild skatt av 4 öre för liter.

Med bensin förstås i denna förordning mineraloljor, vilka enligt gällande tulltaxa hänföres till petroleumbensin och gasolin.

2 §.

Särskild skatt å bensin skall samtidigt med tullen till tullverket erläggas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd

eller utebliven betalning gäller beträffande skatt, som i denna förordning avses, vad rörande tullavgifter finnes stadgat.

3 §.

Restitution av särskild skatt å bensin må åtnjutas:

- a) för bensin, som i oförändrat skick till myckenhet av minst femhundra liter på en gång återutföres till utrikes ort eller svensk frihamn; samt
- b) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motordrift.

4 §.

Restitution enligt 3 § b) må tillgodokomma allenast den, som erhållit förhandstillstånd att åtnjuta sådan förmån.

Meddelande av tillstånd, som nu är sagt, ankommer på Kungl. Maj:t, som jämväl bestämmer de närmare villkoren för tillståndets åtnjutande. Tillstånd må icke meddelas annan än den, som är känd såsom redbar och i övrigt prövas lämplig.

5 §.

Fråga om restitution av erlagt skattebelopp prövas av generaltullstyrelsen.

Därest restitution medgivits, skall styrelsen av medel, som influtit genom särskild skatt å bensin, till vederbörande utbetala vad som sålunda skall restitueras.

6 §.

De närmare bestämmelser angående utgörande av särskild skatt å bensin samt angående restitution av erlagd skatt, som utöver vad i denna förordning föreskrives må finnas erforderliga, meddelas av Konungen.

7 §.

Angående fördelning av influten skatt är särskilt stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1924.

dels besluta, att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juli 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

	Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
		Kronor	öre
1099 Mineraloljor, nativa eller råa ävensom renade: petroleumbensin och gasolin	1 lit.	—	01
1099 ¹ / ₂ andra slag, såsom lysoljor och smörjoljor; ävensom paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin	—	fria.	

dels förklara, att vad i § 4 h) i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor är stadgat i fråga om tullfrihet för skepps-förnödenheter från och med den 1 juli 1924 icke skall hava avseende å till tulltaxerubriken 1099 hänförlig vara, då den medföres å farkost såsom driftmateriel för denna;

dels besluta, att från och med den 1 juli 1924 tullfrihet må åtnjutas för sådan vara, då den till riket medföres å fortskaffningsmedel såsom driftmateriel för detta, dock endast för den myckenhet, som vederbörande tullmyndighet prövar icke överstiga behovet under resan;

dels ock besluta, att vid restitution jämlikt 3 § i förordningen om särskild skatt å bensin av sådan skatt tillika skall restitueras den å bensinen belöpande tull.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid nämnda ärendes föredragning inför Kungl. Maj:t anfört till motivering för förslagen, får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottets behandling hava jämväl överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

inom första kammaren: nr 294, av herrar Frändén och Nils Anton Nilsson, samt

inom andra kammaren: nr 419, av herr Sköld, nr 428, av herr förste vice talmannen Nilson, nr 442, av herr Lövgren och nr 443, av herr Olofsson i Digernäs.

I den av herrar Frändén och Nils Anton Nilsson väckta motionen har hemställts, att riksdagen måtte besluta:

1:o att 5 § e) av förslaget till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt skall erhålla följande lydelse:

för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till bilen hörande karosseri;

2:o att i 5 § sista stycket orden »som avses i e) och d)» skola utgå;

3:o att uti 1 § av förslaget till förordning om särskild skatt å bensin den särskilda skatten må bestämmas till 8 öre för liter;

4:o att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juli 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

Herrar Frändéns och Nils Anton Nilssons motion.

	Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats	
		Kronor	öre
1099. Petroleumbensin och gasolin	1 lit.	—	02

Herr Skölds
motion.

I den av herr *Sköld* väckta motionen har hemställts, »det riksdagen måtte besluta en sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser skatt på bensin, att denna skatt kommer att omfatta alla slag av flytande motorbränsle inbegripet motorsprit men undantaget fotogen och råolja».

Herr förste
vice talman-
nen Nilsons
motion.

I den av herr förste vice talmannen *Nilson* väckta motionen har hemställts, att riksdagen måtte besluta,

a) att avslå Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt;

b) att avslå Kungl. Maj:ts förslag till förordning om särskild skatt å bensin;

c) att avslå Kungl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse av rubriken 1099 i gällande tulltaxa.

Vidare har sistnämnde motionär yrkat, att, om det vid prövning av äskade anslag skulle visa sig, att riksstatens utgifter ej kunna tillgodoses annorledes än genom en finanstull å bensin, riksdagen måtte besluta att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juli 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

	Kvantitet för tullbe- räkningen	Tullsats	
		Kronor	öre
Mineraloljor, nativa eller råa ävensom renade:			
1099 Petroleumbensin och gasolin	1 lit.	—	05
1099 ¹ / ₂ Andra slag, såsom lysoljor och smörjoljor, ävensom paraffin, rå eller renad, jord- vax (ozokerit) samt ceresin	—	fria	

Herr Lövgrens
motion.

I den av herr *Lövgren* väckta motionen har hemställts, »att riksdagen med avslag på vissa delar av Kungl. Maj:ts proposition nr 206 ville besluta dels att ålägga försäljarna av bensin till motordrift, att vid försäljningen av bensin antingen tillhandahålla densamma blandad med sprit till 20 procent eller ock, om försäljningen av sprit och bensin sker i skilda poster, att 20 procent av leveransen skall ske i form av sprit;

dels ock med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om skatt och tull på bensin besluta att höja den nu utgående skatten å gummiringar med 150 procent».

Herr Olofssons
i Digernäs
motion.

I den av herr *Olofsson* i Digernäs väckta motionen har slutligen hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 206 i vad den avser en förhöjd skatt på bilar samt en tull och en skatt på bensin».

Herr Johan
Bernhard Jo-
hanssons och
herr Gustaf-
sons i Kasen-
bergs m. fl.
motioner.

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet funnit lämpligt upptaga två till utskottet hänvisade, under motionstiden vid riksdagens början väckta, likalydande motioner, den ena nr 136 inom första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* och den andra nr 251 inom

andra kammaren av herr *Gustafson* i Kasenberg m. fl., däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta att tullen å automobiler och motoreyklar måtte från nuvarande 15 % höjas till 30 % av värdet».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Genom förordningarna den 2 juni 1922 om automobilskatt samt om särskild skatt å automobilgummiringar har automobilväsendet gjorts till föremål för beskattning. Denna skatt å automobiltrafiken uttages på två vägar nämligen genom en årlig avgift å innehavet av automobiler samt genom en engångsavgift å automobilgummiringarna. Den egentliga automobilskatten utgår med 15 kronor för motoreykel eller, där cykeln är försedd med bivagn, med 25 kronor samt för annan automobil med ringar av mjuk kautschuk med 8 kronor och för automobil med ringar av annat ämne med 50 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av vagnens egen vikt. Skatten å gummiringar utgår med 1 krona 50 öre för varje kilogram av ringens vikt.

Dessa skatter å automobiler och automobilgummiringar avse att utgöra ett vederlag för den förstörande verkan, automobiltrafiken utövar å vägarna. Därjämte har det ansetts tillbörligt att, med hänsyn till det särskilda intresse av för automobiltrafiken lämpade, väl byggda och underhållna vägar automobilägarna hava, dessa bidraga till vägväsendets förbättring.

Enligt förordningen den 2 juni 1922 om fördelning av automobilskatt m. m. skola de inflytande skattemedlen fördelas så, att 20 procent tillfalla rikets städer för att användas för dessas gatu- och väghållning samt 80 procent landsbygden för att användas företrädesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar. Ehuru skatten debiteras och uppbäres av statsverket och sålunda formellt utgår såsom en statsskatt, kommer densamma oavkortad städerna och vägkommunerna till godo.

Med hänsyn till skattens ovan angivna natur har det ansetts riktigt, att skattebördan fördelas efter den faktiska förslitning å vägarna automobilerna åstadkommit. Helt naturligt har det yppat sig stora svårigheter, att vid skattefördelningen iakttaga nämnda princip. Genom skatten å gummiringar synes emellertid en förhållandevis god norm för skattens fördelning hava vunnits. Åtgången av gummiringar är nämligen i stort sett beroende av de faktorer, som äro av betydelse för bestämmande av automobils vägförstörende verkan, nämligen tyngd, körhastighet och tillryggalagd vägsträcka. Skatten å själva fordonen åter tager väl hänsyn till dessas vägförstörende förmåga men fäster ej avseende vid att den åstadkomna vägförslitningen jämväl är beroende av den tillryggalagda väglängden. Emellertid har såsom motiv för denna skatt åberopats, utom att tillräckliga belopp icke stode att utfä genom enbart gummiringsskatten,

Utskottet.

Gällande
grunder för
uttagande av
automobil-
skatt.

det särskilda intresse av för automobiltrafiken avpassade vägar redan själva innehavet av automobil grundar.

*Departements-
chefen.*

I sitt yttrande till statsrådsprotokollet har departementschefen anført, bland annat, att nu gällande beskattning av automobiler icke inbringar tillnärmelsevis tillräckliga medel för att ersätta hela den slitning, som för närvarande förorsakas vägarna i riket av automobiltrafiken. Den beklagliga följden härav bleve, att vägarna ej erhöles det underhåll, som vore nödvändigt för att de skulle vidmakthållas i sitt nuvarande, tämligen bristfälliga skick. Ytterligare medel borde därför ställas till förfogande för dylikt ändamål. Men även till vissa förbättringar av vägarna, omläggning av backiga och krokiga vägar, förstärkningar av broar och dylikt måste det anses rimligt, att automobilismen lämnade ett särskilt bidrag. De kostnader, som nedlades för sådana ändamål, bleve nämligen för automobilismen lönande så till vida som därigenom automobilernas slitning minskades och en sänkning av underhållskostnaden i framtiden bleve möjlig.

Propositionen.

Den höjning av automobilskatten, som enligt föreliggande proposition föreslagits, har lagts såväl å själva fordonen som å ett förbrukningsmedel för automobilerna nämligen bensinen. Den förhöjda skatten å vagnarna har icke utmätts efter dessas tyngd utan har avsetts att uttagas genom en grundavgift lika för alla egentliga automobiler samt genom en höjning av skatten å motorcyklar. Den särskilda skatten å bensin har föreslagits till 4 öre för liter att uttagas i samband med den tull av 1 öre för liter, vilken föreslagits skola utgå för bensin. Återutföres bensin eller användes densamma för annat tekniskt ändamål än motordrift, skulle under vissa förutsättningar restitution av såväl skatten som tullen kunna erhållas.

Den föreslagna höjningen av skatten å automobiler har beräknats komma att med nuvarande automobilpark årligen inbringa 1,500,000 kronor. Skatten och tullen å bensin har beräknats till 5,000,000 kronor för år, därav 4,000,000 kronor belöpa å skatten.

Slutligen hava vissa detaljändringar föreslagits i förordningen om automobils katt.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom departementschefen närmare utvecklade, torde den nuvarande beskattningen av automobilväsendet icke inbringa tillnärmelsevis tillräckliga medel att ersätta den av automobiltrafiken förorsakade vägs slitningen. Med hänsyn härtill har utskottet ansett befogat, att en höjning vidtogs av det bidrag automobilväsendet lämnar till vägarna.

Då utskottet härefter haft att taga ställning till frågan, efter vilka grunder detta ökade bidrag lämpligen bör uttagas, har utskottet icke kunnat helt ansluta sig till de i propositionen föreliggande förslagen.

Då skatten å själva fordonen åtminstone icke i högre grad tager hänsyn till den förslitning å vägarna automobilerna åstadkomma, verkar densamma

ofta godtyckligt. Uttages en mera avsevärd del av de behövliga skattebeloppen å denna väg, skulle de vagnar, som kördes i yrkesmässig trafik eller eljest användes i större utsträckning, försättas i ett i förhållande till andra automobiler gynnsamt läge. Såsom ett särskilt skäl att icke här i landet uttaga högre skatt genom avgift å innehavet kan framhållas, att, till följd av med klimatförhållandena sammanhängande omständigheter, möjligheten att utnyttja fordonen är väsentligt olika inom skilda delar av landet. Härtill kommer att med gällande uppbördsförfarande skatten å fordonen, som erlægges i sin helhet vid ett och samma tillfälle, för de skattskyldiga kännes mera betungande än å ringarna eller bränslet utgående avgifter. Även om det ur flera synpunkter kan anses lämpligt och rättvist, att, vid sidan av efter andra grunder utgående avgifter, bibehålla en skatt å fordonen, synes på ovan anförda skäl försiktighet böra iakttagas vid skatteskalans avvägande. På grund därav och då de ökade skattebelopp, automobilismen bör erlægga till vägväsendet, synas lämpligare kunna uttagas genom avgifter å förbrukningsartiklar, har utskottet ansett, att någon höjning av skatten å fordonen icke bör vidtagas.

I den av herr Lövgren väckta motionen har föreslagits bland annat, att skatten å gummiringar måtte höjas med 150 procent. Denna skatt har såsom i det föregående framhållits vissa företräden ur synpunkten av en rättvis skattefördelning. Emellertid utgör redan nu skatten ett i förhållande till ringarnas eget värde avsevärt belopp. Det torde därför kunna ifrågasättas, om ringarna tåla en så stark ökning av skattebelastningen, att ett mera betydande belopp därigenom skulle kunna erhållas. Utskottet har därför icke ansett sig böra biträda yrkandet om höjning av ringskatten.

En tredje väg, å vilken automobilskatten skulle kunna uttagas, vore att med en särskild avgift belägga det för automobildriften använda bränslet. En dylik beskattningsmetod är såtillvida tillfredsställande, som bränslet kan betraktas såsom en god mätare av den vägförstörande verkan automobilerna utöva, då mängden av förbrukat bränsle i regel står i direkt proportion till den vägsträcka bilen tillryggalagt, automobilens tyngd samt körhastigheten. Mot en bränsleskatt hava, då fråga om en sådan skatt tidigare väckts, framställts flera erinringar, framför allt, att skatten näppeligen skulle kunna avvägas så, att icke jämväl bränsle, som användes för andra ändamål än automobildrift, komme att drabbas av densamma. Genom att, såsom i propositionen föreslagits, erlagd skatt komme att återbetalas i det övervägande flertalet fall, där bensinen i större omfattning använts för annat ändamål än motordrift, torde dock värdet av de framförda betänkligheterna betydligt förringas. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig kunna förorda införandet av en avgift å motorbränsle.

Enligt propositionen har icke annat slag av motorbränsle än bensin gjorts till föremål för beskattning. För närvarande torde bensinen vara det enda slag av bränsle, som i större omfattning användes för automobildrift. På grund av de lättnader i de nuvarande villkoren för försäljning av motorsprit, som föreslagits i propositionen nr 193 till årets riksdag samt för-

ordats av utskottet i dess denna dag avgivna betänkande nr 40, har emellertid större möjlighet vunnits för, att motorspriten skall komma att mera allmänt vinna avsättning för motordrift. I den mån så bleve förhållandet, komme en skatt, som drabbade enbart bensinen, icke längre att utgöra en rättvis grund för skattefördelningen. Utskottet har därför föreslagit, att den särskilda skatten skall omfatta jämväl motorsprit samt i enlighet härmed låtit omarbета författningsförslaget.

Beträffande skattens belopp har utskottet föreslagit en höjning med 1 öre till 5 öre för liter. Härigenom skulle åtminstone större delen av det skattebelopp, som beräknats skola inflyta genom en höjning av skatten å fordonen, komma att ersättas.

Genom den föreslagna tullen å bensin erhålles den fördelen, att bensinen kommer att behandlas såsom tullpliktig vara och förty olovlig införsel av bensin bliva straffbar. Enligt utskottets mening föreligger icke ur annan synpunkt skäl för införande av sådan tull. Med hänsyn härtill har utskottet ansett tullavgiften böra begränsas till en tiondedel av den föreslagna eller till 1 öre för 10 liter.

Ehuru på ovan anförda grunder jämväl motorspriten bör drabbas av den särskilda skatten, synas dock flera skäl tala för att till en början befria spriten från skattens utgörande. På grund av den kraftiga utveckling automobilismen tagit och säkerligen alltfört kommer att taga, är det givetvis av stor vikt att erhålla ett inhemskt motorbränsle. Betydelsen härav ökas därigenom, att det torde kunna ifrågasättas, om tillgången på bensin kan för en mera avsevärd framtid täcka den år från år stegrade efterfrågan. Man måste följaktligen räkna med, att bensinen skall komma att fördyras. Det får därför anses förenligt med en klok ekonomi att, i den mån så kan ske utan större uppoffringar från det allmännas sida, de redan förefintliga sulfittfabrikerna beredas möjlighet att i större utsträckning än hittills framställa sprit för automobildrift. Genom att denna produktion upprätthålles och utvecklas böra ökade erfarenheter kunna vinnas rörande spritens användbarhet för berörda ändamål, vare sig densamma användes i förening med bensin eller enbart, samt tillfälle erhållas att åstadkomma tekniska förbättringar beträffande spritens framställning och denaturering.

Oaktat motorspriten torde kunna tillhandahållas till ett pris icke överstigande bensinens, synas vissa svårigheter förefinnas för denna sprit att upptaga tävlan med bensinen. En övergång från bensin- till spritförbrukning kan knappast väntas äga rum, för såvitt ej priset å spriten sättes avsevärt lägre än bensinpriset. Under den tid motorspriten, ej minst på grund av försäljningsrestriktioner, varit så gott som utestängd från marknaden, har vidare försäljningen av bensin organiserats genom ett väl utvecklat distributionsnät. En nödvändig förutsättning för, att motorspriten skall kunna med framgång konkurrera med bensinen, synes därför vara, att ett stöd gives åt sulfitspritindustrien under den tid, som motorspriten inarbetas å marknaden. Utskottet har ansett, att ett sådant stöd

lämpligen bör lämnas i form av tillfällig befrielse från den särskilda skatten. Av det nu anförda följer därför, att, i den mån berörda syfte vinnes och förty förutsättningarna för den medgivna skattebefrielsen icke längre förefinnas, densamma bör upphöra. Därest det åter skulle framgå, att motorspriten trots dessa lättnader saknade möjlighet att upptaga tävlan med det utländska bränslet, skulle jämväl anledning saknas att bibehålla nämnda undantagsbestämmelse. Utskottet har på grund av det nu anförda föreslagit, att den särskilda skatteförordningen, i vad den avser motorsprit, skall träda i tillämpning först fem år efter det bensinskatten införts.

Genom det nu anförda har utskottet även angivit sin ståndpunkt till de yrkanden, som framställts i motionerna I: 294 av herrar Frändén och Nils Anton Nilsson, II: 419 av herr Sköld, II: 428 av herr förste vice talmannen Nilson och II: 443 av herr Olofsson i Digernäs.

Beträffande den i motionen II: 442 av herr Lövgren gjorda hemställan om förbud mot försäljning av bensin för motordrift annat än i samband med försäljning av sprit, har utskottet på skäl, som närmare utvecklats i dess denna dag avgivna betänkande nr 40, icke kunnat biträda detta yrkande.

Mot de föreslagna detaljändringarna i automobilskatteförordningen har utskottet icke funnit något att erinra.

Automobilskatteförordningen.

Utskottet övergår härefter att närmare redogöra för det upprättade förslaget till särskild skatt å bensin och motorsprit.

Förordningen om skatt å bensin och motorbränsle.

Då i förordningen om handel med skattefri sprit närmare angivits, vad med motorsprit förstås, har utskottet ansett tillräckligt att hänvisa till den i sistnämnda förordning lämnade bestämmelsen. Den särskilda skatten å motorsprit torde böra erläggas av den, för vilkens räkning denaturering sker, i samband med denatureringen. Föremål för skatten utgör den färdigdenaturerade varan. För den händelse i denatureringsmedlet ingår bensin, bör restitution av erlagd bensinskatt kunna medgivas jämlikt 3 § b).

Slutligen har utskottet föreslagit, att förordningen, i vad den avser skatt å bensin, skall träda i kraft redan den 1 juni 1924.

Gentemot det i motionerna I: 136 av herr Johan Bernhard Johansson och II: 251 av herr Gustafson i Kasenberg m. fl. framställda yrkandet om höjning av tullen å automobiler och motorcyklar, har utskottet velat åberopa, att bevillningsutskottet tidigare såväl vid denna som vid de senare årens riksdagar på angivna skäl avstyrkt förslag, som avsett ändring av gällande tullskydd, där icke tulltekniska skäl varit avgörande. Även i detta fall har utskottet ansett, att prövning av förslag till höjning av gällande tull å automobiler och motorcyklar bör anstå till den revision av tulltaxan, som torde komma till stånd inom den närmaste framtiden.

Motionerna I: 136 och II: 251.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 206, icke kunnat oförändrad bifallas och med anledning av motionerna I: 294 av herrar Frändén och Nils Anton Nilsson, II: 419 av herr Sköld och II: 443 av herr Olofsson i Digernäs, i vad sistnämnda motion avser avslag å förslaget om förhöjd skatt på automobiler, samt med avslag å sistnämnda motion i övrigt ävensom å motionerna II: 428 av herr förste vice talmannen Nilson och II: 442 av herr Lövgren, för sin del

a) antaga ovan införda förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt med den ändringen att 5 § erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

*Kungl. Maj:ts förslag.*¹

5 §.

Skatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

a) för motorcykel utan bivagn med *tjugu* kronor;

b) för motorcykel med bivagn med *trettio* kronor;

c) för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, *med dels en grundavgift av trettiotvå kronor, dels därutöver* åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri; samt

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, *med dels en grundavgift av trettiotvå kronor, dels därutöver* femtio kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning

*Utskottets förslag.*¹

5 §.

Skatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

a) för motorcykel utan bivagn med *femton* kronor;

b) för motorcykel med bivagn med *tjugufem* kronor;

c) för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, *med* åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri; samt

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, *med* femtio kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri.

¹ Vid återgivande av förslagen hava de delar, som hava olika lydelse, kursiverats. Spärrad kursiv anger, att kursiveringen är avsedd att bibehållas i författningen.

*Kungl. Maj:ts förslag.**Utskottets förslag.*

av tyngsta till automobilen hörande karosseri.

Om frihet i vissa fall från grundavgift, som avses i c) och d), för automobiler, som tillhöra i det allmännas tjänst anställda personer och av dessa begagnas huvudsakligen i tjänsteärenden, förordnar Konungen.

b) antaga nedan införda, såsom *utskottets förslag* be-
tecknade förslag till förordning om särskild skatt å bensin
och motorsprit:

*Kungl. Maj:ts förslag.¹**Utskottets förslag.¹***Förordning om särskild skatt å bensin.****Förordning om särskild skatt å bensin och motorsprit.**

Häri genom förordnas som följer:

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

1 §.

För bensin, som till riket införes och för vilken icke enligt särskilda bestämmelser tullfrihet åtnjutes, skall i den ordning nedan stadgas erläggas särskild skatt av 4 öre för liter.

För bensin, som till riket införes och för vilken icke enligt särskilda bestämmelser tullfrihet åtnjutes, samt för motorsprit skall i den ordning nedan stadgas erläggas särskild skatt av 5 öre för liter.

Med bensin förstås i denna förordning mineraloljor, vilka enligt gällande tulltaxa hänföras till petroleumbensin och gasolin.

I denna förordning förstås med bensin mineraloljor, vilka enligt gällande tulltaxa hänföras till petroleumbensin eller gasolin; samt med motorsprit sådan sprit, som enligt gällande förordning angående handel med skattefri sprit är att anse såsom motorsprit.

2 §.

2 §.

Särskild skatt å bensin skall samtidigt med tullen till tullverket erläggas.

1 mom. Särskild skatt å bensin skall samtidigt med tullen till tullverket erläggas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller be-

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäl-

¹ Se noten å sid. 12.

Kungl. Maj:ts förslag.

träffande skatt, som i denna förordning avses, vad rörande tullavgifter finnes stadgat.

3 §.

Restitution av särskild skatt å bensin må åtnjutas:

a) för bensin, som i oförändrat skick till myckenhet av minst femhundra liter på en gång återutföres till utrikes ort eller svensk frihamn; samt

b) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motor-drift.

4 §.

Restitution enligt 3 § b) må tillgodokomma allenast den, som erhållit förhandstillstånd att åtnjuta sådan förmån.

Meddelande av tillstånd, som nu är sagt, ankommer på Kungl. Maj:t, som jämväl bestämmer de närmare villkoren för tillståndets åtnjutande. Tillstånd må icke meddelas annan än den, som är känd såsom redbar och i övrigt prövas lämplig.

5 §.

Fråga om restitution av erlagt skattebelopp prövas av generaltullstyrelsen.

Därest restitution medgivits, skall styrelsen av medel, som influtit genom särskild skatt å bensin, till vederbörande utbetala vad som sålunda skall restitueras.

6 §.

De närmare bestämmelser angående utgörande av särskild skatt å bensin samt angående restitution av erlagd skatt, som utöver vad i

Utskottets förslag.

ler beträffande särskild skatt å bensin vad rörande tullavgifter finnes stadgat.

2 mom. Särskild skatt å motorsprit skall erläggas av den, för vilkens räkning denaturering sker. Inbetalning av skatten skall verkställas genom insättning å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning.

3 §.

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

a) för bensin eller motorsprit, som i oförändrat skick till myckenhet av minst femhundra liter på en gång utföres till utrikes ort eller svensk frihamn; samt

b) för bensin som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motor-drift.

6 §.

De närmare bestämmelser, som erfordras för tillämpning av denna förordning, meddelas av Konungen.

Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

denna förordning föreskrives må finnas erforderliga, meddelas av Konungen.

7 §.

Angående fördelning av influten skatt är särskilt stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1924.

Denna förordning träder i kraft, i vad densamma avser särskild skatt å bensen, den 1 juni 1924 samt, i vad den avser särskild skatt å motorsprit, den 1 juli 1929.

e) besluta, att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juni 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullbe- räkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
1099	Mineraloljor, nativa eller råa ävensom renade: petroleumbensin och gaso- lin	10 lit.	—	01
1099 ¹ / ₂	andra slag, såsom lysolja och smörjolja; ävensom paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin.....	—	fria	

d) förklara, att vad i § 4 h) i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor är stadgat i fråga om tullfrihet för skeppsförnödenheter från och med den 1 juni 1924 icke skall hava avseende å till tulltaxerubriken 1099 hänförlig vara, då den medföres å farkost såsom driftmateriel för denna;

e) besluta, att från och med den 1 juni 1924 tullfrihet må åtnjutas för sådan vara, då den till riket medföres å fortskaffningsmedel såsom driftmateriel för detta, dock endast för den myckenhet, som vederbörande tullmyndighet prövar icke överstiga behovet under resan;

f) besluta, att vid restitution jämlikt 3 § i förordningen om särskild skatt å bensin av sådan skatt tillika skall restitueras den å bensinen belöpande tull;

2) att motionerna I: 136 av herr Johan Bernhard Johansson och II: 251 av herr Gustafson i Kasenberg m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 maj 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming, Gustaf Nilsson, Antonsson, Örne, Rune, Bäck, Boman, Pers, Jönsson i Boa, Johansson i Kullersta, Olsson i Ramsta, Sköld, Lithander, Olsson i Golvasta, Lövgren. Johansson i Hornsberg, Alexander Nilsson, Björklund och Olsson i Gävle.

Reservationer:

vid punkten 1) i utskottets hemställan:

1) av herr *Rune*, som med anledning av herr *Lövgrens* motion yrkat, att skatten å gummiringar måtte höjas till två kronor 50 öre per kilogram;

vid punkten 1) b)—f) i utskottets hemställan:

2) av herrar *Röing* och *Olsson* i Ramsta, vilka anför:

»Gällande bestämmelser rörande beskattning av automobilväsendet infördes år 1922 och trädde i kraft den 1 januari 1923. Enligt tillgängliga uppgifter hava under nästlidet år de å automobilismen utgående skatterna inbringat omkring 6,600,000 kronor, och de i propositionen föreslagna skattehöjningarna beräknas komma att inbringa ett årligt belopp av 5,500,000 kronor. Ett bifall till propositionen skulle därför innebära, att automobilväsendet komme att belastas med en skatt, överstigande 12,000,000 kronor för år. Då automobilväsendet utgör ett av våra viktigaste transportmedel skulle en dylik höjning komma att i hög grad betunga produktionen inom såväl jordbruket som industrien ävensom handeln.

Såsom en särskild erinran mot den föreslagna bensinskatten vilja vi framhålla, att densamma drabbar endast importerat motorbränsle och följaktligen kommer att verka såsom ett tullskydd för den inhemska produktionen av sådant bränsle. Det kan icke anses följdriktigt, att, då under de senare åren riksdagen avslagit samtliga de förslag, som avsett ändring i gällande tullskydd, där icke tulltekniska skäl varit avgörande, genom en särskild skatt samt tull å bensin åvägabringa ett tullskydd för en särskild industri. Även i detta fall hava vi ansett, att prövning av förslag om tullskydd bör anstå till den revision av tulltaxan, som torde komma till stånd inom den närmaste framtiden.

Slutligen hava vi av skäl, som närmare angivits i motionen II: 428 av herr förste vice talmannen *Nilson*, ansett det vara oriktigt, att de å automobilismen utgående skatterna komma vägväsendet direkt till godo samt att de icke passera budgeten.

På grund av vad sålunda anförts hava vi inom utskottet yrkat, att utskottet skulle hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionerna II: 428 av herr förste vice talmannen *Nilsson* och II: 443 av

herr Olofsson i Digernäs avslå såväl Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 206, i vad den avser särskild skatt och tull å bensin, som ock motionerna I: 294 av herrar Frändén och Nils Anton Nilsson, II: 419 av herr Sköld och II: 442 av herr Lövgren»;

3) av herrar *Bärg* och *Lövgren*, vilka anfört:

»Uti motion nr 442 i andra kammaren har förslagits, i syfte att erhålla användning för all inom landet producerad sulfitsprit, tvångsblandning av sprit och bensin som motorbränsle och avslag på Kungl. Maj:ts förslag om skatt och tull på bensin, samt vidare i syfte att erhålla medel till vägarnas förbättring en höjning av den å automobilgummiringar utgående skatten med 150 procent.

Det har emellertid visat sig under utskottsbehandlingen av denna sak, att sympatierna för en lösning efter dessa linjer varit mycket små. Nu är det naturligen icke möjligt för enskilda medlemmar av utskottet att utarbeta de förordningar, som äro nödvändiga vid ett bifall till de i motionen gjorda yrkandena, och vi se oss därför nödsakade att avstå från yrkande om bifall till motionen. Men då vi icke kunna finna det riktigt att genom en skatt på bensin uttaga medel till vägarnas underhåll, då ju därigenom även andra motorägare, vilka icke använda vägarna, skulle drabbas av en ekonomisk pålaga, hemställa vi

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts proposition»;

vid punkten 1) b) i utskottets hemställan:

4) av herrar *Örne* och *Björklund*, vilka yrkat, att bestämmelsen om ikraftträdandet av förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit skall erhålla följande lydelse:

»Denna förordning träder i kraft den 1 juni 1924.»

vid punkten 2) i utskottets hemställan:

5) av herr *Lithander*, som yrkat bifall till motionerna I: 136 av herr Johan Bernhard Johansson och II: 251 av herr Gustafson i Kasenberg m. fl.